

ДИЈАСПОРА

2023

*Важна напомена: Документ користите искључиво као помоћни документ приликом припреме предлога пројекта. Одговори Фонда за науку Републике Србије односе се на конкретно питање и подразумевају важење свих обавеза и услова дефинисаних у документу **Програм подршке сарадњи са српском научном дијаспором – Заједнички истраживачки пројекти (ДИЈАСПОРА 2023) - Акт о циљевима, начину реализације и условима финансирања пројекта. Фонд за науку Републике Србије не сноси одговорност за погрешну интерпретацију одговора из овог документа.***

Сви појмови употребљени у овом документу у мушком граматичком роду, обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

Р.бр.	Питање	Тема	Одговор
1.	Да ли може бити више НИО учесница пројекта из Србије?	Услови за НИО носиоца пројекта и НИО учеснице пројекта	У оквиру једног предлога пројекта може да буде укључена једна или више НИО учесница пројекта из Републике Србије, од којих је носилац пројекта она НИО у којој је запослен предложени Руководилац пројекта. Све НИО учеснице пројекта из Републике Србије морају да буду акредитоване.
2.	Да ли се колеџ из САД сматра валидном НИО за учешће на пројекту?	Услови за НИО носиоца пројекта и НИО учеснице пројекта	Као Учесници пројекта из иностранства на програму ДИЈАСПОРА 2023 могу да учествују искључиво научноистраживачке организације из иностранства, једна или више њих. Фонд за науку није у могућности да у фази отвореног јавног позива даје мишљење или процењује испуњеност услова потенцијалних учесница пројекта.
3.	Који тип уговора треба да има вођа тима из дијаспоре?	Услови за вођу тима из дијаспоре	Правилима програма није дефинисана врста уговора коју истраживач из дијаспоре треба да има у НИО у иностранству. Потписивањем обрасца Ф5, инострана НИО потврђује статус запосленог истраживача вође тима ван Републике Србије и остале предложене истраживаче из исте НИО.
4.	Да ли вођа тима из дијаспоре треба да има држављанство Србије или земље у којој ради? Како се доказује да је члан из дијаспоре?	Услови за вођу тима из дијаспоре	Поседовање српског држављанства није искључиво услов за вођу тима ван РС. Вођа тима ван РС може да буде истраживач из дијаспоре који испуњава услове дефинисане чланом 9. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Припадност српској дијаспори, предложени вођа тима ван Републике Србије, доказује потписивањем пројектне документације и пратећих изјава које потврђују усаглашеност са прописима програма ДИЈАСПОРА 2023. Фонд за науку РС неће захтевати додатну документацију која доказује исто.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

<p>5.</p>	<p>Да ли вођа тима из дијаспоре може да буде особа која има научни назив доктора наука и биће запослена на неодређено време на институту, али се сходно прописима државе не бира у научно звање?</p>	<p>Услови за вођу тима из дијаспоре</p>	<p>Услови за чланове тима из друге групе дефинисани су чланом 9. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Тако, истраживач из дијаспоре који је вођа пројектног тима ван Републике Србије треба да испуни следеће услове:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● има научни назив доктора наука, објављене научне радове и друге научноистраживачке резултате, а које укупним научним радом показује да је квалификован за самосталан научноистраживачки рад; ● изабран је у научно звање или еквивалентно наставно звање по прописима о високом образовању, према прописима државе у којој је запослен; ● запослен је и биће запослен за време трајања пројекта у научноистраживачкој организацији у иностранству. <p>Остали чланови друге групе могу да буду истраживачи из дијаспоре или иностранци истраживачи запослени у истој НИО у иностранству као и вођа групе ван Републике Србије. На остале чланове тиме из друге групе се не односи услов да имају научно звање или еквивалентно наставно звање, према прописима државе у којој су запослени.</p> <p>Фонд за науку Републике Србије није у могућности да у фази отвореног јавног позива даје мишљење или процењује испуњеност услова појединачних чланова пројектног тима и вође тима из дијаспоре.</p>
-----------	--	---	---

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

6.	<p>Да ли вођа тима из дијаспоре може бити на породилском одсуству у тренутку подношења предлога пројекта?</p>	<p>Услови за вођу тима из дијаспоре</p>	<p>Уколико истраживачица из дијаспоре која је вођа тима ван РС испуњава све услове из члана 9. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023, а која је у тренутку подношења предлога пројекта на породилском одсуству, може бити предложена чланица тима из дијаспоре. У том случају, период ангажовања на пројекту треба да буде усклађен са повратком на рад.</p> <p>Месеце ангажовања је потребно дефинисати у гантограму у односу на потребе пројекта и расположивост одређеног члана или чланице тима.</p> <p>Напомињемо да исти принцип ангажовања можете применити у случају других одсуства, укључујући професионално усавршавање.</p>
7.	<p>Да ли је обавезно да сви чланови тима из прве групе буду у научном звању?</p> <p>Да ли је могуће да тим чине стручњаци из различитих институција у истој земљи?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима из Републике Србије (Прва група)</p>	<p>Чланови тима из Републике Србије (прва група) морају да испуњавају услове дефинисане чланом 7. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Један од дефинисаних услова је да чланови пројектног тима морају да имају важеће звање у тренутку подношења предлога пројекта.</p> <p>Изузетак у погледу услова да сви чланови тима морају имати важеће звање у тренутку подношења предлога пројекта, тј. на дан затварања Јавног позива јесу лица која су студенти докторских студија, а која до тада нису бирали у наставно или истраживачко звање. Ова лица се могу пријавити као чланови тима иако немају звање, уз обавезу НИО да им се избор у звање покрене чим добију информацију о прихватању предлога пројекта.</p> <p>Приликом припреме буџета за лица из овог члана, накнада се обрачунава према звању које ће стећи до почетка реализације пројекта.</p> <p>Руководилац пројекта и чланови пројектног тима из Републике Србије морају да буду запослени у акредитованој НИО из Републике Србије. Акт програма не дефинише ограничења у погледу броја НИО које су учеснице на једном пројекту у оквиру програма ДИЈАСПОРА 2023.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

8.	Да ли виши научни сарадник у пензији може бити ангажован као члан тима из РС или спољни сарадник и како може бити плаћен са пројекта?	Услови за чланове пројектног тима из Републике Србије (Прва група)	<p>Лице може бити ангажовано као члан пројектног тима уколико испуњава услове дефинисане у члану 7. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023.</p> <p>Уколико је став НИО да ће лицу које одлази у пензију бити продужен радни однос током целокупног трајања пројекта, односно уколико је истраживач у пензији у радном односу у НИО, приликом предаје пројектног предлога можете приложити потписану и оверену изјаву у оквиру додатне документације на Порталу за пријаву научноистраживачких пројеката.</p> <p>Накнада за рад на пројекту је потребно да се обрачунава у складу са инструкцијама из члана 17. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023.</p> <p>У складу са чланом 10. Акта програма, спољни сарадници су по правилу експерти из иностранства.</p>
9.	Да ли преко пројекта може да се ангажује докторант који би уписао докторат од октобра и да ли већ мора да се зна име и презиме докторанта?	Услови за чланове пројектног тима из Републике Србије (Прва група)	Неопходно је да ова лица буду планирана именом и презименом, као и сви други чланови пројектног тима.
10.	Да ли је могуће ангажовати докторанде без звања?	Услови за чланове пројектног тима ван Републике Србије (Друга група)	<p>Вођа тима ван Републике Србије треба да испуњава услове прописане чланом 9. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023, од којих је један да има важеће научно звање или еквивалентно наставно звање по прописима о високом образовању државе у којој је запослен.</p> <p>Остали чланови тима из друге групе (ван РС) могу да буду истраживачи из дијаспоре или иностранци истраживачи запослени у истој НИО у иностранству као и вођа групе ван Републике Србије, што значи да није обавезно да остали чланови тима из друге групе имају важеће звање.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

11.	<p>Да ли може да се након почетка пројекта дода још учесника у пројектни тим ван Републике Србије, или да се изврши замена учесника? Уколико може, под којим условима?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима ван Републике Србије (Друга група)</p>	<p>Није могуће мењати (повећати или смањити) укупан број чланова пројектног тима из РС, као ни чланова тима ван РС.</p> <p>Уколико током реализације пројекта дође до потребе за заменом члана тима из прве и из друге групе (из и ван Републике Србије), потребно је да се обезбеди адекватна замена по питању звања, компетентности и искуства када су у питању пројекте активности у оквиру којих је ангажован члан тима који се мења. Захтев за заменом члана тима Фонду за науку доставља Руководилац пројекта, а у складу са процедуром коју ће добити уколико пројекат буде одобрен за финансирање.</p>
12.	<p>У иностранству најчешће само руководиоци истраживачких група (редовни професори, научни саветници и еквивалентна звања) имају уговоре на неодређено време. Млађи чланови тима (постдокторанди и студенти докторских студија) обично имају краткорочне уговоре, некад само на годину или две дана. Због тога је практично немогуће добити потврду НИО из иностранства да ће сви чланови тима бити запослени у тој НИО до краја пројекта, посебно зато што није познат тачан датум почетка пројекта. Да ли је могуће да се за неког иностраног члана тима планира учешће на пројекту само у првих неколико месеци (до истека његовог уговора), или да се унапред планира његова замена за сада неименованим новим студентом или постдокторандом?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима ван Републике Србије (Друга група)</p>	<p>Процент ангажовања на месечном нивоу треба да буде одређен у складу са потребама пројекта поштујући све дефинисане услове у Акту програма ДИЈАСПОРА 2023.</p> <p>Имајући у виду да не морају сви чланови тима све време бити ангажовани на пројекту, у складу са потребама пројекта, члан тима може бити планиран у одређеном временском интервалу током трајања реализације пројекта. То, такође, значи да је истраживача за кога знате да ће у неком периоду бити спречен да ради на пројекту (било због боловања, стручног усавршавања или породилског одсуства), могуће у гантограму укључити као члана тима и јасно назначити периоде када ће бити активан на пројекту.</p> <p>Адаптирана верзија обрасца F5 SRO Statement је објављена на сајту Фонда за науку. Истраживачи који нису у могућности да обезбеде потпис иностраних партнера, НИО Учесница пројекта у оквиру обрасца који се налази у пакету пројектне документације, могу да користе адаптирану верзију обрасца.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

13.	Уколико се планира укључивање истраживача са пројекта програма ИДЕЈЕ у другој години пројекта програма ДИЈАСПОРА 2023, када се већ заврше пројекти по позиву ИДЕЈЕ, да ли треба тражити сагласност руководиоца са пројекта са програма ИДЕЈЕ за укључивање истраживача у пројекат у оквиру ДИЈАСПОРЕ 2023?	Учествовање на више програма/пројеката Фонда за науку РС	Уколико не долази до преклапања ангажовања члана пројектног тима на ова два програма, није потребно доставити сагласност руководиоца пројекта у оквиру програма ИДЕЈЕ.
14.	Да ли се спољним сарадницима сматрају и инострани научници из области којој припада предлог пројекта?	Учешће спољних сарадника на пројекту	Као инострани спољни сарадници могу бити укључени технолози, инжењери, предузетници и други експерти који могу утицати на успех пројекта и имају више од 5 година релевантног искуства из теме области пројекта (члан 10. Акта програма). Спољни сарадници могу да буду инострани научници који испуњавају претходно наведене услове и није неопходно да буду припадници дијаспоре.
15.	Да ли се плаћање спољних сарадника рачуна као део људски ресурси или како се приказује у буџету?	Учешће спољних сарадника на пројекту	Чланом 10. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023 дефинисано је да инострани спољни сарадници немају права на новчану надокнаду за рад на пројекту, али се из средстава пројекта могу финансирати трошкови путовања и боравка у Србији зарад пројектних активности и размене знања. У буџету пројекта, трошкове путовања и боравка у Србији спољних сарадника можете приказати кроз категорију Travel. Спољни сарадник није члан пројектног тима.
16.	Ако је неопходно одредити сарадника преко тендера, да ли спада у обавезну документацију за пројектну пријаву?	Учешће спољних сарадника на пројекту	Руководилац пројекта одлучује да ли ће и ког ће иностраног спољног сарадника укључити на пројекат. Уколико је на пројекту планирано укључивање спољног сарадника, образац F8 Letter of Consent for an External Collaborator је део обавезне пројектне документације који се доставља приликом пријаве предлога пројекта.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

17.	Да ли спољни сарадник може бити професор са универзитета у иностранству који није члан дијаспоре (страни држављанин), али је експерт који може утицати на успех пројекта?	Учешће спољних сарадника на пројекту	<p>У складу са чланом 10. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023, инострани спољни сарадници на пројекту могу да буду технолози, инжењери, предузетници и други експерти који могу утицати на успех пројекта и имају више од 5 година релевантног искуства из теме области пројекта.</p> <p>Као спољни сарадник на пројекту може бити ангажован експерт који је запослен у иностраној НИО и није неопходно да буде члан дијаспоре.</p> <p>Спољни сарадник није члан пројектног тима.</p> <p>О условима учешћа спољних сарадника, детаљније погледати члан 10. Акта програма.</p>
18.	Да ли спољни сарадници могу бити запослени у јавном предузећу?	Учешће спољних сарадника на пројекту	Као спољни сарадник на пројекту може бити ангажован истраживач који је запослен у јавном предузећу у иностранству.
19.	Да ли домаћи партнер из привреде може бити јавно предузеће, и да ли партнери могу да учествују у раду и буду плаћени или могу бити само корисници резултата пројекта (stakeholder)?	Учешће домаћих и иностраних партнера из привреде на пројекту	<p>Акт програма ДИЈАСПОРА 2023 не дефинише ограничења у погледу компанија из Србије или иностранства, као и других правних лица која су релевантна за реализацију пројекта, која могу да буду укључена као партнери на пројекту. Партнери немају право на новчану накнаду из средстава буџета пројекта.</p> <p>Учешће партнера и њихов допринос на пројекту ће бити предмет стручне евалуације.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

20.	Ко су све потписници Уговора о партнерству и да ли Фонд за науку може обезбедити пример уговора?	Учешће домаћих и иностраних партнера из привреде на пројекту	<p>Са партнерима из привреде се потписује конзорцијумски уговор о партнерству чија је садржина одређена чланом 11. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Конзорцијумским уговором се уређује врста подршке, права и обавезе које се односе на резултате пројекта и посебно описује: улогу и интелектуални, финансијски и било који други допринос партнера, договор о власништву над интелектуалном својином који се примењују на резултатима произашлим из пројекта, као и обавезу да уговор о партнерству неће ометати руководиоца пројекта да изврши своје обавезе сагласно уговору са Фондом за науку.</p> <p>Овај уговор се прилаже приликом подношења предлога пројекта.</p> <p>Одговорност НИО учесника пројекта је да припреме и закључе уговор са партнерима на пројекту. Фонд за науку Републике Србије није у могућности да обезбеди пример овог Уговора.</p>
21.	Да ли је могуће укључивање партнера из домаће индустрије?	Учешће домаћих и иностраних партнера из привреде на пројекту	<p>Партнери на пројекту могу бити компаније из Србије или иностранства, као и друга правна лица која су релевантна за реализацију теме пројекта. Партнери немају право на новчану накнаду из средстава буџета пројекта.</p> <p>О условима укључивања партнера на пројекту, детаљније погледати члан 11. Акта програма.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

22.	Који су дозвољени трошкови за пројектни тим из иностранства?	Дозвољени и недозвољени трошкови	<p>У складу са Актом програма ДИЈАСПОРА 2023 у оквиру буџетске категорије Индиректни трошкови предвиђена је накнада НИО из иностранства на којој су запослени чланови пројектног тима из Друге групе за трошкове у вези са реализацијом пројектних активности (bench fee).</p> <p>У оквиру картице Justification у обрасцу буџета пројекта (F2 Budget) потребно је унети спецификацију и образложење предложених трошкова за одређени износ за накнаду НИО из иностранства. Овај трошак ће, као и комплетан буџет пројекта, бити предмет евалуације.</p> <p>Чланом 15 Акта програма ДИЈАСПОРА 2023 дефинисана су два начина обезбеђења накнаде за чланове тима ван РС током њиховог боравка и рада у РС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у виду финансирања трошкова боравка и дневница (предвидети трошкове у оквиру категорије Трошкови путовања), - у виду радног ангажовања или уговора о делу, према уговору који се закључује између ових чланова тима и НИО из Србије која је Учесник пројекта, а за активности које ће бити реализоване током њиховог боравка у Србији и рада у НИО из Србије (у овом случају предвидети трошкове у оквиру категорије Трошкови услуга и подизвођача).
-----	--	----------------------------------	--

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

<p>23.</p>	<p>Да ли се за трошкове експеримената које ће радити члан из Србије у институту где је запослен колега из дијаспоре може платити преко bench fee и да ли је та категорија ограничена?</p>	<p>Дозвољени и недозвољени трошкови</p>	<p>Чланом 16. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023 дефинисано је да категорија Индиректни трошкови, у коју спада и bench fee, треба да износи максимално 20% од укупно планираних трошкова накнаде члановима пројектног тима и трошкова набавки.</p> <p>Правила програма не дефинишу максималан износ буџетских линија у оквиру категорије Индиректни трошкови у које спада и накнада за НИО из иностранства.</p> <p>За НИО из иностранства на којој су запослени чланови пројектног тима из Друге групе предвиђена је накнада НИО за трошкове у вези са реализацијом пројектних активности, укључујући трошкове експеримента, у буџетској категорији Индиректни трошкови (bench fee). Трошкови опреме и потрошног материјала се односе само на НИО из Републике Србије.</p>
<p>24.</p>	<p>Колико износе дневнице за чланове тима ван РС, а колико хонорари за чланове тима ван РС?</p>	<p>Буџетске категорије трошкова и расподела трошкова унутар категорија</p>	<p>Одговорност НИО је да израчуна бруто износ планираних накнада за ангажовање, на основу природе уговора који ће се закључити са чланом пројектног тима, а у складу са законским прописима.</p> <p>Одговорност НИО је да обрачуна износ дневница, а у складу са законским прописима. Фонд за науку признаје трошкове дневница до неопорезивог износа. Уколико планирате дневнице које су веће од неопорезивог износа, трошкове плаћања пореза можете покрити искључиво кроз Накнаду НИО или из других извора. Ово се односи на планирање трошкова за дневнице у земљи и иностранству.</p> <p>Саветујемо да се о овоме консултујете са надлежном службом унутар НИО.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

25.	Да ли се и трошкови путовања за спољне сараднике сврставају у буџетску категорију Travel?	Буџетске категорије трошкова и расподела трошкова унутар категорија	У буџету пројекта, трошкови путовања и боравка у Србији спољних сарадника се приказују у оквиру буџетске категорије Travel.
-----	---	---	---

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

<p>26.</p>	<p>Да ли трошкови ауторског рада (лица који нису учесници пројекта) припадају категорији Services and Subcontracting или Indirect costs? И да ли се у том случају мора спроводити тендер или потписати уговор о ауторском делу?</p>	<p>Буџетске категорије трошкова и расподела трошкова унутар категорија</p>	<p>Описани трошкови спадају у буџетску категорију Трошкови услуга и подизвођача (Services and Sub-contracting).</p> <p>У складу са Актом програма, у дозвољене трошкове спадају трошкови услуга и подизвођача који укључују екстерне услуге свих физичких лица и правних лица потребне за истраживање и реализацију пројекта укључујући услуге неопходне за трансфер технологије, комерцијализацију, ангажовање стручњака за истраживање и развој и саветнике из области пројекта (члан 15. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023).</p> <p>Чланом 21. дефинисано је да пружаоци услуга могу бити правна и физичка лица.</p> <p>Највиша дозвољена накнада за физичко лице ангажовано за извођење услуга одговара тржишном износу зараде лица за наведену услугу, а скалира се пропорционално проценту његовог месечног ангажовања на пројекту. У случају ангажовања физичких лица за специфичне услуге, накнада физичког лица обрачунава се преко тржишне цене за набавку конкретне врсте услуге.</p> <p>Приликом планирања и набавке услуга из ове категорије потребно је водити рачуна о примени Закона о јавним набавкама, а цене је потребно планирати и исказати са свим припадајућим порезима и доприносима.</p> <p>Утрошак средстава из категорије Услуге и подизвођачи, треба да буде у складу са законским прописима. Потребно је да се консултујете са надлежном службом НИО у вези са применом Закона о јавним набавкама, односно правилима одређеним у случају набавке на коју се Закон не примењује.</p>
------------	---	--	---

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

27.	Уколико желимо да предвидимо трошкове боравка у Србији истраживача из друге групе пројектног тима у оквиру категорије Трошкови путовања, колики је максимално дозвољен износ дневнице?	Буџетске категорије трошкова и расподела трошкова унутар категорија	<p>Одговорност НИО из Републике Србије је да обрачуна максимално дозвољен износ дневница, а у складу са интерним актима НИО и законским прописима Републике Србије.</p> <p>Молимо Вас да консултујете надлежну службу НИО у вези са ангажовањем истраживача из иностраних НИО, моделима ангажовања и начином уговарања и исплаћивања накнаде за ова лица, као и исплаћивањем дневница.</p>
28.	На који начин да се истакне родна разноврсност у Excellence delu? Упутство наглашава да се укључи "gender dimension in research and innovation content". Да ли је потребно да се конкретно у тексту то пише или разноврсност постаје довољно транспарентна у делу када описујемо тим?	F1a Project description part A	<p>"Appropriate consideration of the gender dimension in research and innovation content" подразумева потребу препознавања и адресирања родног аспекта при изради плана пројектних активности, водећи рачуна о инклузивности и непристрасности приликом формулисања концепта истраживања.</p> <p>Руководилац и чланови пројектног тима су одговорни да процене који начин попуњавања обрасца је најпогоднији у односу на предлог пројекта.</p>
29.	Да ли координатор радног пакета може да буде вођа пројектног тима ван Републике Србије?	F1a Project description part A	<p>Могуће је да члан тима из дијаспоре буде координатор једног или више радних пакета.</p> <p>Одговорност Руководиоца и чланова пројектног тима је да договоре координацију радних пакета у односу на потребе пројекта.</p>
30.	Да ли руководиоци радних пакета у склопу пројектне пријаве могу бити наши истраживачи запослени у НИО из дијаспоре или могу бити само истраживачи запослени у домаћим НИО?	F1a Project description part A	Видети одговор број 29.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

31.	Као иностраног партнера на пројекат планирамо да укључимо индустрију. Да ли описујемо ту индустрију у део 1.1 Учесници поред главних НИО које носе највећи део посла, а индустрија има више улогу консултанта.	F1b Project description part B	У оквиру одељка 1.1. Participants (applicants) потребно је да се унесу информације о НИО учесницама пројекта из РС и из иностранства, као и кратку биографију руководиоца пројекта и кључних чланова пројектног тима, координатора радних пакета. Учешће партнера на пројекту се не назначавача у овом делу. Њихово учешће опишите у оквиру обрасца F1a Project description part A.
32.	Да ли институција из РС може да буџетира трошкове пута, боравка и дневнице за партнере из иностранства, у смислу да овај део трошкова не иде преко Bench fee? Да ли је дефинисано неким Правилником колико се може буџетирати смештај и дневница за партнере, одн. уговор о делу за радно ангажовање као друга могућност?	F2 Budžet projekta - Budget	Трошкови доласка чланова тима из Друге групе у Републику Србију и боравка до највише два месеца зарад реализације пројектних активности се могу комбиновати на следећа два начина: 1. категорија Трошкови путовања - за финансирање превоза на релацији земља запослења - Република Србија, смештаја и боравка (дневница) 2. категорија Трошкови путовања - за финансирање превоза на релацији земља запослења - Република Србија и категорија Трошкови услуга и подизвођача - за финансирање рада и ангажовања на реализацији пројектних активности и размену знања за време боравка у Републици Србији по основу уговора о раду/делу који је склопљен између НИО учеснице пројекта из Републике Србије и члана тима из Друге групе који је ангажован по овом основу. Одговорност руководиоца пројекта, као и НИО из Србије на којој ће истраживач бити ангажован је да трошкове боравка у РС планира у складу са тржишним ценама за пружену услугу. Није могуће буџетирати међународна путовања чланова тима из друге групе. Оваква путовања се потенцијално могу финансирати из дела средстава bench fee.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

33.	Да ли се "Gross Monthly for 100%" односи на бруто зараду или бруто ауторски хонорар?	F2 Budžet projekta - Budget	<p>Највећа дозвољена накнада за Руководиоца пројекта и члана пројектног тима зависи од звања и процента ангажовања на пројекту на месечном нивоу, а према максимално одређеним нето месечним накнадама за учешће на пројекту које су дефинисане у документу „Висина накнаде (зарада и хонорара) истраживача који се финансирају кроз програме Фонда за науку Републике Србије“, који је објављен на сајту Фонда за науку (члан 17. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023).</p> <p>Одговорност НИО је да израчуна бруто износ зараде за 100% ангажовања на пројекту, а у складу са дефинисаним правилима.</p>
-----	--	-----------------------------	---

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

<p>34.</p>	<p>Да ли се у таблицу буџета уносе трошкови путовања учесника друге групе (из Дијаспоре) уз НИО са листе која отвара рачун намењен пројекту у Србији или те трошкове везујемо за њихове НИО, за које бисмо ручно морали унети називе, јер су у падајућем менију наведене само НИО из Србије?</p> <p>Да ли се путовања (доласци у Србију) учесника друге групе, у буџету наводе у категорији Travel или Bench fee?</p> <p>Да ли документ буџета треба да потпишу само НИО учеснице из Србије или све учеснице, укључујући и НИО из иностранства? Да ли их потписују декани/директори НИО? Да ли је неопходно потписивање овог документа приликом пријаве предлога пројекта?</p> <p>Да ли је предвиђено навођење детаља свих планираних конференција, с обзиром на то да још нема тачних датума и локација за 2025. и 2026. годину?</p>	<p>F2 Budžet projekta - Budget</p>	<p>У буџету пројекта се сви трошкови приказују као трошак НИО из Србије.</p> <p>Накнаду НИО из иностранства потребно је приказати у Буџету пројекта као трошак НИО носиоца пројекта или НИО учесника пројекта из Републике Србије, уз јасну назнаку да је реч о трошку накнаде НИО из иностранства (bench fee). У оквиру картице Justification у обрасцу буџета пројекта (F2 Budget) потребно је унети спецификацију и образложење предложених трошкова за одређени износ за накнаду НИО из иностранства.</p> <p>Уколико предложени пројекат буде одобрен за финансирање, Фонд за науку РС ће све исплате по одобреном буџету пројекта, укључујући и за горе описани трошак, извршавати у динарима (РСД), и то искључиво на наменски рачун пројекта који отварају НИО учеснице пројекта из Републике Србије.</p> <p>Пренос средстава са посебног рачуна НИО из Републике Србије ка НИО из иностранства врши се у складу са правилима и процедурама прописаним од стране НИО из Републике Србије. У описаном случају, потребно је да се консултујете са финансијском службом НИО. Напомињемо да коришћење средстава мора бити у складу са Законом и уговореним условима и обавезама, а што је потребно да обезбеде Руководилац пројекта и НИО</p> <p>У складу са чланом 15. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023, НИО из иностранства на којој су запослени чланови пројектног тима из Друге групе има право на располагање одређеним износом у оквиру буџетске категорије Индиректни трошкови-Накнада за НИО из иностранства (bench fee). Напомињемо да описани трошкови морају бити у вези са реализацијом пројектних активности.</p> <p>Остала средства пројекта припадају НИО учесницама пројекта из Републике Србије које врше плаћања, укључујући и трошкове боравка и</p>
------------	---	------------------------------------	---

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

			<p>рада истраживача из друге групе у РС. Дозвољена су два начина да се обезбеде накнаде за ове чланове тима током њиховог боравка и рада у РС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у виду финансирања трошкова боравка и дневница (предвидети трошкове у оквиру категорије Трошкови путовања), или - у виду радног ангажовања или уговора о делу, према уговору који се закључује између ових чланова тима и НИО из Србије која је Учесник пројекта, а за активности које ће бити реализоване током њиховог боравка у Србији и рада у НИО из Србије (у овом случају предвидети трошкове у оквиру категорије Трошкови услуга и подизвођача). <p>Приликом предаје предлога пројекта, потребно је доставити образац у ексел формату, без потписа НИО учесника. Након одобрења пројекта за финансирање, документ потписују све НИО учеснице на пројекту, па тако и НИО учеснице пројекта из Републике Србије и ван Републике Србије.</p> <p>Приликом припреме буџета пројекта, можете означити оквирно време када је очекивано да ће се конференције одржати. У току имплементације пројекта, постоји могућност модификације буџета.</p>
35.	Ако смо већ добили потписан и оверен образац F5 SRO Statement за чланове тима ван Републике Србије, да ли бисмо, због промене обрасца Ф5, морали поново да тражимо потписивање и оверу од стране чланова тима ван Републике Србије?	Ф5 Изјава НИО/SRO Statement	Уколико имате потписан и оверен образац F5 SRO Statement, не морате да прибављате потпис и оверу адаптиране верзије обрасца. Приликом административне провере, оба обрасца се бити призната од стране Фонда за науку.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

36.	<p>Члан тима ван Републике Србије је запослен на институту у иностранству који се налази у оквиру факултета.</p> <p>Да ли је довољан потпис директора института у оквиру наведеног документа?</p>	Ф5 Изјава НИО/SRO Statement	<p>Приликом подношења предлога пројекта, неопходно је доставити сву обавезну пројекту документацију дефинисану чланом 26. Акта програма, док иностране НИО учеснице пројекта потписују и оверавају обрасце F5 SRO Statement, F6 Joint statement of all participants и F9 Environmental and Social Risk Questionnaire.</p> <p>Обрасце потписује и оверава овлашћена особа НИО из иностранства у којој су запослени чланови тима ван РС. Уколико је то институт, то чини директор института.</p>
37.	Да ли је образац F9 Environmental and Social Risk Questionnaire део обавезне документације за пројекте из хуманистике који ове ризике немају?	F9 Environmental and Social Risk Questionnaire	Образац F9 Environmental and Social Risk Questionnaire је део обавезне пројектне документације који је потребно доставити приликом подношења предлога пројекта. Образац се попуњава у односу на цео пројекат и потписује се од стране Руководиоца пројекта и потписује и оверава од стране свих НИО учесница на пројекту.
38.	Да ли је етичка сагласност део обавезне документације за пројекте из хуманистике који ово немају?	Етички упитник и етичке сагласности	<p>Потребно је да се о овом питању консултујете са етичким одбором НИО.</p> <p>Етичка сагласност и друге дозволе достављају се уколико су примењиве на пројекат.</p> <p>Процена везана за етичке сагласности ће бити саставни део стручне евалуације предлога пројектата.</p>
39.	Да ли је Уговор о финансирању пројекта који се потписује са Фондом за науку потпуно независан документ од Уговора о реализацији пројекта? Односно на који начин су ова два документа (Уговор о реализацији и Уговор о финансирању) конкретно повезани?	Остала питања	<p>Одговор на питање погледајте у документу Отворена врата 12.1.2024 – Питања и одговори, који можете преузети на званичној интернет презентацији Фонда за науку Републике Србије, у оквиру секције Позиви у делу резервисаном за програм ДИЈАСПОРА 2023.</p> <p>Одговор се налази у питању под редним бројем 74.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

40.	Да ли је дозвољена пријава патента са резултатима оствареним на пројекту? И ко је власник интелектуалне својине у том случају?	Остала питања	<p>Уговор о реализацији пројекта, који припремају и потписују Учесници пројекта између себе, регулише и питање власништва над интелектуалном својином који се примењују на резултатима произашлим из пројекта.</p> <p>Достављањем обрасца Ф6 Заједничка изјава/Joint statement of all participants, потврђује се да су сви учесници пројекта упознати са садржином и сагласни са моделом Уговора о реализацији пројекта.</p> <p>Уколико предлог пројекта буде одобрен за финансирање Руководилац пројекта је дужан да достави Уговор о реализацији пројекта који су потписали сви Учесници пројекта, а који ће бити саставни део Уговора о финансирању и реализацији научноистраживачких пројеката који се потписује са Фондом за науку Републике Србије.</p>
41.	Да ли постоји минимум ангажовања тима из дијаспоре? Односно, да ли је неопходно да буду ангажовани све време трајања пројекта?	Питања постављена током отворених врата	<p>Правила програма не дефинишу минимум потребног ангажовања чланова пројектног тима ван Републике Србије.</p> <p>Не морају сви чланови тима, из Републике Србије и ван Републике Србије, бити ангажовани на пројекту током целокупне реализације пројекта. Члан тима може бити планиран у одређеном временском интервалу током трајања реализације пројекта, а ангажовање се планира у складу са потребама пројекта.</p>
42.	Да ли је у реду предвидети почетак пројекта за јануар 2025?	Питања постављена током отворених врата	<p>У обрасцу гантограма пројекта, активности се планирају и приказују у односу на временски период реализације пројектних активности (највише 24 месеца) и није везан за календарске месеце, већ за месеце реализације пројекта.</p> <p>Почетак реализације пројекта на програму ДИЈАСПОРА 2023 је планиран за октобар 2024. године.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

43.	САНУ институти немају акредитацију, јер није превиђено Законом. Да ли Фонд за науку то узима у обзир?	Питања постављена током отворених врата	Приликом административне провере предлога пројеката, Фонд за науку врши проверу да ли све предложене НИО из Републике Србије имају акредитацију за обављање научноистраживачке делатности. Том приликом, Фонд за науку узима у обзир чињеницу да осам института чији је оснивач Српска академија наука, нема акредитацију и у том случају се не тражи број акредитације.
44.	Етички одбор у нашем институту не постоји, јер досад није било потребе у нашем типу истраживања. Да ли је у том случају довољно попунити постојећи образац Ф9?	Питања постављена током отворених врата	Видети одговор број 38.

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

<p>45.</p>	<p>У контексту пројектног позива ДИЈАСПОРА 2023 питање је да ли се опције надокнаде трошкова иностраног партнера могу комбиновати у зависности од типа активности, рецимо</p> <p>1. из буџетске линије за Трошкове услуга и подизвођача - плаћати ангажман за припрему и одржавање вебинара, консултација, дискусију и праћења резултата пројекта посредством Интернета</p> <p>2. из буџетске линије за Трошкове путовања - плаћати трошкове путовања и боравка у Србији (питање је и то да ли се њихови боровци у Србији могу мапирати и са конференцијама у Србији).</p>	<p>Питања постављена током отворених врата</p>	<p>Трошкови доласка чланова тима из Друге групе у Републику Србију и боравка до највише два месеца зарад реализације пројектних активности се могу комбиновати на следећа два начина:</p> <p>1. категорија Трошкови путовања - за финансирање превоза на релацији земља запослења - Република Србија, смештаја и боравка (дневница)</p> <p>2. категорија Трошкови путовања - за финансирање превоза на релацији земља запослења - Република Србија и категорија Трошкови услуга и подизвођача - за финансирање рада и ангажовања на реализацији пројектних активности и размену знања за време боравка у Републици Србији по основу уговора о раду/делу који је склопљен између НИО Учеснице пројекта из Републике Србије и члана тима из Друге групе који је ангажован по овом основу.</p> <p>Друге трошкове иностраних партнера, а које су у сврху реализације пројектних активности и везане за део истраживања који спроводи инострана партнерска НИО је могуће предвидети у оквиру буџетске ставке "bench fee" у оквиру категорије Индиректни трошкови.</p> <p>Потребно је да накнада НИО из иностранства (bench fee) буде приказана у Буџету пројекта као трошак Носиоца пројекта или једног од Учесника пројекта из Републике Србије. У оквиру картице Justification у обрасцу буџета пројекта (F2 Budget) потребно је унети спецификацију и образложење предложених трошкова за одређени износ за накнаду НИО из иностранства.</p> <p>Овај трошак ће, као и комплетан буџет Пројекта, бити предмет евалуације.</p> <p>Боравак истраживача из Друге групе у Републици Србији може да се усклади са терминима конференција које ће бити одржане у Србији,</p>
------------	--	--	---

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

			<p>уколико је то у складу са распоредом планираних пројектних активности и расположивим буџетом.</p> <p>Све предвиђене трошкове за реализацију пројектних активности је могуће комбиновати у складу са чланом 15. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023.</p>
46.	Да ли је нижи буџет пројекта предност за пролазност пројекта и да ли је дефинисан минимални буџет пројекта?	Питања постављена током отворених врата	Комплетан буџет ће бити предмет евалуације. Актом 14. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023 је дефинисан максимални износ буџета пројекта који износи 200.000 у динарској противвредности по пројекту.
47.	Да ли члан пројектног тима из Републике Србије може да буде докторанд на Универзитету у Београду који има наставно звање на универзитету у Републици Српској?	Питања постављена током отворених врата	<p>Чланови тима из Републике Србије треба да испуњавају све дефинисане услове чланом 7. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Један од дефинисаних услова је да чланови тима из РС морају да имају важеће звање у тренутку подношења предлога пројекта. Чланови пројектног тима из Републике Србије треба да су изабрани у научно звање или еквивалентно наставно звање по прописима о високом образовању Републике Србије.</p> <p>Изузетак у погледу услова да сви чланови тима морају имати важеће звање у тренутку подношења Предлога пројекта, тј. на дан затварања Јавног позива јесу лица која су студенти докторских студија, а која до тада нису никад изабрана у наставно или истраживачко звање. Ова лица се могу пријавити као чланови тима иако немају звање, уз обавезу НИО да им се избор у звање покрене чим добију информацију о прихватању предлога пројекта. Приликом припреме буџета за лица из овог члана, накнада се обрачунава према звању које ће стећи до почетка реализације пројекта.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

<p>48.</p>	<p>Да ли и на који начин може јавна институција културе учествовати као партнер на пројекту? Та установа би пружила простор и кадрове, конзерваторе-рестаураторе и лабораторију за потребе реализације пројектних задатака у које би били укључени научни радници са других НИО.</p>	<p>Питања постављена током отворених врата</p>	<p>Учешће партнера на пројекту је дефинисано чланом 11. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023. Подршка од стране партнера из привреде се реализације у виду финансијског суфинансирања од стране привреде (препоручљиво), или подршке у виду других ресурса попут опреме, потрошног материјала, података, расположиве инфраструктуре за потребе реализације пројекта, или потребне додатне експертизе за реализацију одговарајућих активности.</p> <p>Партнери на пројекту могу бити компаније из Србије или иностранства, као и друга правна лица која су релевантна за реализацију теме пројекта.</p> <p>Партнери на пројекту немају право на новчану накнаду из средстава буџета пројекта.</p> <p>Пројектни тим који има partnere на реализацији пројекта то доказује достављањем Уговора о партнерству.</p> <p>Учешће партнера на пројекту је потребно да се опише у оквиру обрасца F1a Project description part A. Сврха и оправданост укључења партнера из привреде је предмет оцене рецензента у фази евалуације пројектних предлога.</p>
<p>49.</p>	<p>Да ли руководилац радног пакета може бити члан тима (који има важеће и наставно и истраживачко звање и биће запослен у НИО) коме је у току избор у звања асистент са докторатом и научни сарадник, а који се неће окончати до подношења предлога, али који је на основу објављених научних радова и других научних резултата квалификован за самостални научноистраживачки рад, што ће се документовати приказом биографије у обрасцу Ф1б?</p>	<p>Питања постављена током отворених врата</p>	<p>Одговорност Руководиоца и чланова пројектног тима је да договоре координацију радних пакета у односу на потребе пројекта.</p> <p>Потребно је да сви чланови пројектног тима испуњавају услове дефинисане члановима 6, 7. и 9. Акта програма ДИЈАСПОРА 2023.</p> <p>Фонд за науку Републике Србије није у могућности да у фази отвореног јавног позива даје мишљење или процењује испуњеност услова потенцијалних чланова пројектног тима.</p>

Отворена врата – 23 . фебруар 2024. године

50.	Да ли обе верзије обрасца Ф5 валидне, уколико смо добили потпис на првој верзији?	Питања постављена током отворених врата	Уколико имате потписан и оверен образац F5 SRO Statement, не морате да прибављате потпис и оверу адаптиране верзије обрасца. Приликом административне провере, оба обрасца се бити призната од стране Фонда за науку.
51.	Да ли уговор о партнерству потписује само НИО носилац пројекта и партнер на пројекту, или све НИО учеснице из Србије, или све учеснице на пројекту (из РС и ван РС)?	Питања постављена током отворених врата	Потписнице Уговора о партнерству је потребно да буду све НИО учеснице и партнер на пројекту.

*У случају да имате додатних питања или су вам потребна додатна појашњења, можете нас контактирати слањем питања на адресу dijaspora2023@fondzanauku.gov.rs, или се путем упитника регистровати за учешће на следећим отвореним вратима.